

Policjanci w służbie historii

https://policjanciwhistorii.ipn.gov.pl/pol/form/r5908848477232,Magdalena-Ziemak.html
2022-10-03, 22:16

PIOTR KOŚCIELNIAK

[Powrót](#)

Pełna nazwa
szkoły
ZESPÓŁ SZKÓŁ im. MICHAŁA KONARSKIEGO

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun - imię i
nazwisko
PIOTR KOŚCIELNIAK

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 - imię i
nazwisko
Magdalena Ziemak

Drugi uczeń

Uczeń 2 - imię i
nazwisko
Bartosz Sawinda

Trzeci uczeń

Uczeń 3 - imię i
nazwisko

Bartosz Lenart

Sylwetka policjanta

Imię i nazwisko
policjanta

Henryk Szwan

Lata życia

1898-1940

Opis postaci

Henryk Szwan, syn Wiktora i Franciszki z domu Rudzak, urodził się 28 sierpnia 1898 r. w Zawadzie Książęcej (Górny Śląsk).

Ukończył 8 klas szkoły ludowej w Zawadzie Książęcej a następnie pracował w kopalni. W 1917 r. powołany do armii niemieckiej. Służył na froncie zachodnim gdzie

został ranny w marcu 1918 r., po wyleczeniu skierowany do 156 Pułku Piechoty w

Bytomiu, skąd został zwolniony w stopniu szeregowego 30 maja 1919 r. Powrócił do pracy w kopalni. W kwietniu 1919 r. wstąpił do konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. Brał udział w I-szym i II-gim powstaniu

Śląskim. Po zakończeniu II powstania był na kilka dni aresztowany przez Niemców, poddany ostremu przesłuchaniu połączonemu z biciem, a następnie osadzony w areszcie w

Raciborzu, skąd go wypuszczono z braku dowodów. Po powołaniu na obszarze plebiscytowym Policji Plebiscytowej został do niej

przyjęty w listopadzie 1920 r. Służył w stopniu wachmistrza. Jako funkcjonariusz

Policji Plebiscytowej (APo) współdziałał z Polską Organizacją Wojskową przekazując informacje o działaniach strony niemieckiej jak i samej APo. Wziął udział w III-cim powstaniu śląskim, służąc w żandarmerii powstańczej, pełnił też funkcję łącznika. Formalnie zwolnił się ze służby w Apo 28 kwietnia 1922 r. Od 26 sierpnia 1922 r. pełnił służbę w Policji Województwa Śląskiego. Początkowo służył w II Komisariacie w Katowicach, by od maja 1924 r. rozpocząć służbę w Komisariacie Katowice-Załęże. Od czerwca 1931 r. w służbie śledczej. W 1937 r. awansowany do stopnia starszego posterunkowego. Był członkiem Związku Powstańców Śląskich oraz Związku Inwalidów Wojennych RP.

Po 1 września 1939 r. ewakuowany wraz z całą Policją Województwa Śląskiego na wschód. W nieznanych okolicznościach dostał się po 17 września 1939 r. do niewoli sowieckiej, osadzony w obozie w Ostaszkowie, skąd przysłał kartkę. Zastrzelony w więzieniu NKWD w Twerze (Kalinin) w kwietniu 1940 r. Zwłoki pogrzebano w Miednoje. Szczątki zidentyfikowano podczas prac sondażowo-ekshumacyjnych w 1991 r. na podstawie znalezionej przy zwłokach kartki pocztowej do rodziny, której nie zdążył wysłać.

Odnaczony Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (1929), Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi II klasy. Posiadał Państwową Odznakę Sportową. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej (1985- przez rząd emigracyjny) oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 (1991).

Żonaty (1924) z Reginą z domu Schoefer, mieli czwórkę dzieci: Bonifacego (1926), Różę (1928), Sonię (1930) i Mieczysława (1932).

Film o postaci

https://www.youtube.com/watch?v=mtN2tjHFi_g&feature=youtu.be

Wykorzystane źródła

- Muzeum Katyńskie
- Księga Katyńska część I - Ostaszków, Katowice 1995
- Miednoje. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, t 2 , Warszawa 2006
- »...wierzymy mocno że wrócisz...« Korespondencja wydobyta z dołów śmierci Charkowa i Miednoje ze zbiorów Muzeum Katyńskiego, Warszawa 2016
- Dokumenty dot. Henryka Szwana ze zbiorów Muzeum Katyńskiego.(dar Piotra i Adama Fijołków -wnuków Henryka Szwana).

Miejsce pamięci

Nazwa miejsca

Muzeum Katyńskie

Lokalizacja

Zdjęcia

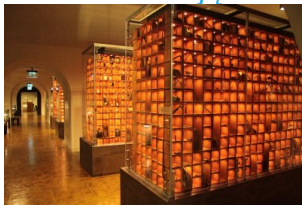
Nazwa miejsca
Muzeum Katyńskie

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca
Muzeum Katyńskie

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Przełomowym momentem, w dziejach upamiętniania Zbrodni Katyńskiej, były lata 1988-89, kiedy to przy silnym wsparciu większości społeczeństwa polskiego -

Rodziny Katyńskie zaczęły grupować się wokół Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich. Utworzony w tym czasie Niezależny Komitet Historyczny Badania Zbrodni Katyńskiej – opracowywał biografie ofiar Katynia. Oba środowiska po nawiązaniu ścisłej współpracy – zaczęły poszukiwać możliwości stworzenia stałej ekspozycji upamiętniającej zbrodnię – jako stałego miejsca prezentacji dokumentów i pamiątek po ofiarach. Podczas sesji naukowej zorganizowanej przez Komitet w kwietniu 1990 r. na Uniwersytecie Warszawskim – podjęto dyskusję o konieczności organizacji Muzeum Katyńskiego. Po ekshumacji w Charkowie i Miednoje latem 1991 r. przywieziono do kraju znaczną liczbę przedmiotów wykopanych z dołów śmierci. Uroczyste otwarcie Muzeum Katyńskiego odbyło się 29 czerwca 1993 r. Muzeum katyńskie pełni rolę placówki martyrologiczno-muzealno-badawczej dokumentującej Zbrodnię Katyńską popełnioną na 22 tysiącach jeńców i więźniów przetrzymywanych w latach 1939-1940 w sowieckich obozach i więzieniach. Stanowi także, jedyną ekspozycję o charakterze militaris - w skali globalnej, będącą swoistym dowodem zbrodni i upamiętniającą martyrologie oficerów polskiej armii.

Muzeum Katyńskie można zwiedzać od środy do niedzieli w godzinach od 10 do 16 (tylko w środę muzeum jest otwarte do godziny 17)

link do filmu o muzeum:

<https://drive.google.com/open?id=1PcX-4kaq3KUES0eUn6lnoTxP-he0nlZ0>

Żywa lekcja historii

Opis
przeprowadzone
j żywej lekcji
historii

Lekcja historii odbyła się w Komendzie Rejonowej IV, przy ul. Żytniej 36. W lekcji brali udział policjanci i pracownicy cywilni (łącznie 26 osób).
Tematem lekcji było przedstawienie postaci Henryka Szwańa funkcjonariusza Policji Województwa Śląskiego w okresie XX-lecia międzywojennego.
Przypomniana została historia życia bohatera konkursu, a także okoliczności aresztowania, pobytu w obozie w Ostaszku i rozstrzelania w Twerze. Opisano misje oraz historie Muzeum Katyńskiego, a także samą Zbrodnię Katyńską. Na koniec uczestnicy zostali zaproszeni do udziału w quizie dotyczącym wiedzy związanej z tematem lekcji. Trzy najlepsze zespoły otrzymały nagrody w postaci publikacji związanych z projektami zrealizowanymi w ZS im. Michała Konarskiego w Warszawie

---

Zdjęcia

Pliki
